

Osjećaj se bolje - simpozij

Feel better - symposium

(english below)

Hrvatski teoretičar **Zoran Roško** poništava samo poimanje užitka kao iskustva koje je moguće uistinu doživjeti: ono što smatramo doživljenim *iskustvom* užitka samo je neuspjela potraga za onim što *zaista* smatramo užitkom – a što je, samo po sebi, iluzija. Užitak je tek reklama za obećanu budućnost koja neće uslijediti. Potraga za užitkom tako, kao i sve drugo, ima formu *MacGuffina*: nevažno je za čim se traga, važno je samo da se potraga nastavlja i da postoji zaplet koji će omogućiti *trajanje* života, kao jedinog cilja, utjelovljenog prije svega u neprestanom procesu reprodukcije čovječanstva.

Suvremenim društvom koje se temelji na imperativu užitka bavi se i teoretičar filma **Todd McGowan** u tekstu “Bijeg od užitka”. Nametanje užitka kao temeljne dužnosti pojedinca vodi u ispraznost u kojoj se život iscrpljuje u potrazi za privatnim užitkom koji, opet, ostaje tek neispunjenim obećanjem. McGowan, međutim, upravo u tom razočaranju vidi revolucionarni potencijal: “Izostanak užitka koji proizlazi iz naredbe za uživanjem otvara mogućnost ponovnog sagledavanja užitka i napuštanje korozivnog sna o užitku bez ograničenja”. Izostanak obećanog užitka nalaže i potrebu za restrikcijom, a taj put od imperativa užitka do prihvaćanja samoograničavanja autor analizira na primjeru filma *Klub boraca* (1999.) Davida Finchera.

Aljoša Kolenc pak svoja razmišljanja o ovim temama, okupljena pod naslovom “Preko duge”, sažimlje ovako: “Ne postoji objekt koji kroz stečeno neće pokazati svoju neprimjerenost/grešnost u pogledu zadovoljenja”.

Britanski filozof **David Pearce** napušta, mogli bismo reći, gotovo u potpunosti takve rasprave, utemeljene na razmatranju prošlosti i (obeshrabrujuće) sadašnjosti, te se okreće razmatranju vizija budućnosti, utemeljenih na *abolicijskom projektu* – ideji da je, uz pomoć dostignuća suvremene znanosti, moguće u potpunosti ukinuti (ili barem, negativno-utilitarističkom idejom o “što manje patnje za što manji broj ljudi”), radikalno umanjiti patnje čovječanstva u postljudskoj budućnosti. Jedan od načina je i *reproduktivna revolucija*, koja će budućim naraštajima, uz pomoć genetske manipulacije osigurati sreću ili, barem, povećanu sposobnost za sreću. Tekst objavljen u ovom zborniku polemika je autora s deset mogućih prigovora na ideju o takvom, radikalnom “obogaćivanju” raspoloženja.

Britanska mreža znanstvenika, inženjera i dizajnera okupljenim oko projekta **Material Beliefs** bave se upravo pitanjima društvene uloge znanosti i tehnologije. Projekt se usredotočuje na biomedicinske i kibernetičke tehnologije koje zamagljuju granice ljudskih tijela i materijala. Propituje također načine na koje se dizajn kao alat javnog angažmana može koristiti kako bi potaknuo raspravu o vrijednosti hibridnih formi.

Tekstom “Dodir, ‘nove’ prostornosti i tjelesni užici” filozofa i stručnjaka za humanu geografiju **Marka Patersona** započinje skupina priloga koji fokus rasprave premještaju s općeg razmatranja pojmova sreće i užitka na specifično područje same osjetilnosti. Paterson se bavi dodirom kao neposrednim tjelesnim iskustvom koje je uvijek posredovano ili kroz sam medij kože, ili kroz druge medije i osjete. Razmatra najprije različite teorijske koncepcije fenomena dodira, nakon čega istražuje užitke koje obogaćeno shvaćanje dodira i taktilnosti omogućava. Analizira, tako, taktilni/haptički aspekt filma, preispituje konvencionalne pretpostavke o osjetilnom iskustvu slijepih, razmatra dodir u kontekstu pokreta, te propituje načine reprezentacije taktilnih doživljaja.

Norveški umjetnik **Stahl Stenslie** u tekstu “Haptički hedonizam” spaja ideju tijela kao polja osjetilnog

iskustva s idejom radikalnog hedonizma, “haptičkog hedonizma” koji proizvodi prekomjeren užitak. Pitanja osjetilnog i tjelesnog užitka prije svega propituje na polju suvremene umjetnosti, polazeći od priče o tzv. Stendhalovom sindromu, koji označava sposobnost umjetnosti da prouzroči intenzivnu tjelesnu reakciju kod promatrača. U nizu izabranih primjera recentne umjetničke produkcije koja spaja taktilnost, tjelesnost i tehnologiju, kao i na primjeru vlastite umjetničke prakse, Stenslie propituje potencijale iskustva Stendhalova sindroma, tj. mogućnost umjetnosti da izazove svojevrsne estetske ekstaze.

Izlaganje britanske umjetnice **Kire O'Reilly**, pod nazivom “Osjećaj koji moraju dotaknuti (prstima)” imat će oblik hibrida performansa, teksta, predavanja i laboratorijskog eksperimenta kojemu je u žarištu, opet, tijelo i neočekivane

interakcije skupine tijela u prostoru, izvođačice i publike, mesa i teksta, metafore i materije.

Novozelandska kustosica i umjetnica **Honor Harger** predstaviti će, kroz prizmu filozofije i teorije umjetnosti, umjetničku suradničku inicijativu *r a d i o q u a l i a* koja se, tijekom proteklih deset godina, bavi intenzivnim, osjetilnim mogućnostima radija. Referirajući se na pojam *qualija*, kao značajki nekoga osjetilnog iskustva, *r a d i o q u a l i a* istražuje prošireno poimanje radija kao prostora koji poništava razliku između *broadcastera* i slušatelja, u kojem svatko postaje prijenosnik informacije, ideje ili ekspresije.

Austrijska umjetnička skupina **monochrom** predstaviti će festival Roboexotica, koji već pet godina spaja vrhunska dostignuća robotike, umjetnosti s nešto tradicionalnijom tehnikom ispijanja alkoholnih pića. Roboexotica iznova sagledava sferu interakcije čovjeka i stroja, u sadašnjem društvenom okolišu u kojem su roboti i drugi oblici umjetne inteligencije, za razliku od ranijih utopijskih vizija čovjekolikih strojeva, otuđeni, nekomunikativni i zatvoreni unutar hladnih metalnih kutija. **monochrom** će također predstaviti i niz drugih projekata, u jedinstvenoj formi kulturne tehnike “gala” događanja.

Croatian theorist **Zoran Roško** annuls the very idea of pleasure as experience that it is possible genuinely to undergo; what we consider the *experience* of pleasure is only an unsuccessful search for what we really *consider* pleasure – something that is innately illusion. Pleasure is just a come-on for a promised future that will never come. The search for pleasure thus, like everything else, has the form of a MacGuffin; something important that is sought for, which is important only for the search to go on, for there to be a complication, which enables the continuation of life, the only objective, embodied above all in the incessant process of the reproduction of mankind.

Film theorist **Todd McGowan** deals with contemporary society that is based on the imperative of pleasure in the text “The Escape from Enjoyment”. The imposition of enjoyment as the basic duty of the individual leads to futility in which life is exhausted in the search for private enjoyment that, again, remains a mere unfulfilled promise. McGowan, however, precisely in this disappointment, sees a revolutionary potential: “The absence of enjoyment that results from the command to enjoy opens up the possibility of reenvisioning the nature of enjoyment and abandoning the corrosive dream of enjoyment without restriction.” The absence of the promised enjoyment impels the need for restriction; the author analyses the route from the imperative of enjoyment to the acceptance of self-restriction using the example of David Fincher’s 1999 *Fight Club*.

Aljoša Kolenc summarizes his thoughts on the subject, gathered under the title “Over the Rainbow”, in this way: “There is no such object that through acquisition does not show its failings with respect to satisfaction.”

British philosopher **David Pearce** abandons altogether, one might say, such debates, founded on a consideration of the past and the unappealing present, and turns to a consideration of visions of the future founded on the Abolitionist Project – on the idea that with the help of the achievements of

contemporary science it is possible to abolish or at least, with the negative utilitarian idea of “the least amount of suffering for the least number”, radically to reduce the suffering of humanity in the post-human future. One of the ways is the reproductive revolution, which will ensure happiness to future generations with the help of genetic manipulation, or at least ensure an enhanced capacity for happiness. The piece published in these *Proceedings* is the author’s argument with ten possible objections to the idea of such a radical “mood enrichment”.

The British network of scientists, engineers and designers gathered around the **Material Beliefs** project deals exactly with the social role of science and technology. The project focuses on biomedical and cybernetic technologies that blur the borders of human bodies and materials. It also tests out the ways in which design as tool for public engagement can be used in order to set off a debate about the value of hybrid forms.

The paper “Touch, the ‘New’ Spatialities and Pleasures of the Body”, by philosopher and human geography expert **Mark Paterson** starts off a set of contributions that moves the centre of gravity of the debate from a general consideration of the concepts of happiness and enjoyment to the specific area of the sensory itself. Paterson deals with the sense of touch as immediate corporeal experience that is always mediated either through the medium of the skin or through other media and senses. He considers first of all various theoretical conceptions of the phenomenon of touch, after which he explores the pleasures that an enhanced understanding of touch and tactility enables. He also analyses the tactile or haptic aspect of film, re-examines the conventional assumptions about the sensory experience of the blind, considers touch in the context of movement, and inquires into the ways of the representation of tactile experiences.

Norwegian artist **Stahl Stenslie** in the paper “Haptic Hedonism” combines the idea of body as field for sensory experience with the idea of radical hedonism, haptic hedonism, which produces a surplus of pleasure. He tests out issues of sensory and corporeal pleasure above all in the field of contemporary art, starting off from the story of the Stendahl Syndrome, which is defined as the ability of art to produce an intense bodily reaction in the observer. Through a number of selected examples of recent art production that joins tactileness, corporeality and technology, as in the example of his own art practice, Stenslie examines the potentials of Stendahl Syndrome experiences, i.e. the capacity of art to bring about aesthetic ecstasy.

The address of British artist **Kira O’Reilly** entitled “The Feeling That They Have to Touch (Fingering)” will have the form of a hybrid performance, text, lecture and laboratory experiment at the focus of which are once again the body and the unexpected interactions of a group of bodies in space, of the performer and the public, flesh and text, metaphor and material.

New Zealand curator and artist **Honor Harger** will present, through the prism of philosophy and art theory, the artistic collaboration *r a d i o q u a l i a* that has for the past ten years intensively dealt with the sensory aspects of radio. Referring to the concept of the *qualia*, the feature or property, of a sensory experience, *r a d i o q u a l i a* explores the expanded concept of radio as space that cancels out the difference between broadcaster and listener, in which everyone becomes a transmitter of information, idea or expression.

The Austrian art group **monochrom** will present the Roboexotica festival, which has for five years already joined top work in robotics, art with a somewhat more traditional technique and the drinking of alcoholic beverages. Roboexotica takes a new look at the sphere of interaction between man and machine, in the current social environment in which robots and other forms of artificial intelligence, unlike the earlier utopian visions of humanoid machines, are alienated, incommunicative and enclosed within their cold metal boxes. Monochrom will also present a number of other projects in the unique form of a cultural technology gala event.

